

23.04.2018

Asia/31

§ 252

V 16.5.2018, Valtuutettu Mari Rantasen aloite omaishoitajien liikuntapalvelujen maksuttomuudesta

HEL 2018-000645 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Rantasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Rantanen ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kaupungin liikuntapalvelujen maksuttoman vapaakortin tarjoamista omaishoitajille hoitotyön fyysisen ja henkisen toimintakyvyn tueksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin kaupunkistrategian mukaisesti kaupunkilaisten hyvinvointia tuetaan ja terveyseroja kavennetaan entistä enemmän liikunnan keinoin. Liikunnalla on tutkitusti merkittäviä myönteisiä fyysisiä, henkisiä ja sosiaalisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Strategiassa korostetaan lisäksi liikunnan poikkihallinnollisen järjestämisen vahvistamista ja hyvien käytäntöjen luomista eri toimialojen välisenä yhteistyönä.

Helsingissä on yli 3 000 sopimuksen tehnyttä omaishoitajaa. Omaishoidon ja omaishoitajien jaksamisen tueksi kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala ja liikuntapalvelut järjestävät yhteistyössä omaishoitajien omia liikuntaryhmiä sekä omaishoitajien ja hoidettavien yhteisryhmiä.

Lisäksi omaishoitajat voivat osallistua esimerkiksi kaupungin monipuolisiin ohjattuihin lähiöliikuntaryhmiin lunastamalla 20 euron lähiöliikuntapassin, joka on voimassa neljän kuukauden ajan. Maksutonta liikunta-neuvontaa ja infoja sekä kesäisin ilmaista toimintaa mm. puistojumppia on tarjolla eri puolilla Helsinkiä.

Uimahalli- ja kuntosalipalvelut ovat tällä hetkellä täysin maksuttomia alle 7-vuotiaille lapsille sekä sotaveteraaneille. Työttömät, eläkeläiset, erityisryhmät, invalidit, opiskelijat, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet on huomioitu maksuluokassa muut, jossa maksu on aikuisten hintaa edullisempi.

Muut -hintaryhmä yhdessä lasten hintaryhmän kanssa tuo liikuntapaikasta riippuen uima- ja monitoimihallien tuotoista noin puolet. Tammi-kuussa 2018 Itäkeskuksen uimahallissa aikuisten osuus pääsymaksuista oli 51 % , muiden 38 % ja lasten 11 % . Pirkkolan uimahallissa aikuisten osuus oli 51 % , muiden 43 % ja lasten 6 % . Liikuntamyllyssä aikuisten osuus oli 59 % , muiden 25 % ja lasten 16 % .

Omaishoitajille järjestetään omia liikuntaryhmiä ja kaupungin palveluissa on valittavissa edullisia liikuntamuotoja. Liikuntapalvelujen maksuttomuutta ei ole perusteltua laajentaa. Mahdollisten uusien alennettujen tai maksuttomien ryhmien perustaminen on korvattava muiden ryhmien hintojen korotuksilla tai menojen leikkauksilla. Lisäksi mahdolliset alennus- tai maksuttomuusedut olisi huomioitava myös muissa palveluja tuottavissa kaupunkikonsernin yksiköissä, kuten esimerkiksi Urheiluhallit Oy:ssä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Rantasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.04.2018

Asia/31

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 13.03.2018 § 62

HEL 2018-000645 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin strategian mukaisesti kaupunkilaisten hyvinvointia tuetaan ja terveyseroja kavennetaan entistä enemmän liikunnan keinoin. Liikunnalla on tutkitusti merkittäviä myönteisiä fyysisiä, henkisiä ja sosiaalisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Strategiasa korostetaan lisäksi liikunnan poikkihallinnollisen järjestämisen vahvistamista ja hyvien käytäntöjen luomista eri toimialojen välisenä yhteistyönä.

Liikuntapalvelujen tavoitteena on tarjota laadukkaita liikuntapalveluja, joilla voidaan vaikuttaa terveytensä kannalta riittämättömästi liikkuvien helsinkiläisten hyvinvointiin ja terveyteen. Poikkihallinnollisena tavoitteena on kehittää syrjäytymisvaarassa olevien tai korkean terveysriskin väestöryhmille suunnattuja matalan kynnyksen liikuntapalveluja ja liikuntaneuvontaa sekä poikkihallinnollisia palveluketjumalleja kaupungin eri toimijoiden kanssa. Helsingissä omaishoitajien liikkumista on tuettu järjestämällä liikuntaryhmiä sekä erikseen omaishoitajille että yhtäaikaista omaishoitajille ja hoidettaville sosiaali- ja terveystoimen sekä liikuntapalvelujen yhteistyönä.

Uimahalli- ja kuntosalipalvelut ovat tällä hetkellä täysin maksuttomia alle 7-vuotiaille lapsille sekä sotaveteraaneille. Työttömät, eläkeläiset, erityisryhmät, invalidit, opiskelijat, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet on huomioitu maksuluokassa muut, jolloin maksu on aikuisten hintaa edullisempi.

Muut -hintaryhmä yhdessä lapset -hintaryhmän kanssa muodostavat liikuntapaikasta riippuen uima- ja monitoimihallien tuotoista noin puolet. Tammikuussa 2018 Itäkeskuksen uimahallissa aikuisten osuus pääsymaksuissa oli 51 %, muut 38 % ja lapset 11 %. Pirkkolan uimahallissa aikuisten osuus oli 51 %, muut 43 % ja lapset 6 %. Liikuntamylyssä aikuisten osuus oli 59 %, muut 25 % ja lapset 16 %.

Mahdollisten uusien alennettujen tai maksuttomien ryhmien aiheuttamat tulojen menetykset jouduttaisiin korvaamaan muiden ryhmien hintojen korotuksilla tai menojen leikkauksilla, jos toimialalle asetettu kate-tavoite halutaan pitää ennallaan. Jos vastaavat päätökset ulotetaan myös muihin kaupunkikonsernin yksiköihin, kuten esimerkiksi Urheiluhallit Oy:n palveluihin, joka tuottaa suurimman osan Helsingin uimahal-

lipalveluista, niin se lisännee ko. laitosten avustustarvetta. Lisäksi on huomioitava, että omaishoitajien maksuttomien palveluiden toteuttaminen vaatii myös toimivan järjestelmän luomista kyseisiin etuihin oikeuttettujen toteamiseksi.

Vuosien varrella useissa valtuustoaloitteissa on esitetty maksuttomia liikuntapalveluja useille erilaisille kohderyhmille mm. yli 65-vuotiaille, yli 68-vuotiaille, yli 75-vuotiaille, työttömille, kotivanhemmille, lastensuojeluperheille, sotaorvoille ja toimeentulotukea saaville. Helsingissä on vuoden 2018 alussa noin 3 200 sopimuksen tehnyttä omaishoitajaa.

Liikuntapalvelut ylläpitää lukuisia liikuntapaikkoja, mm. lähiliikuntapaikkoja, ulkokuntoiluvälineitä, luistinratoja, joissa liikunnan harrastaminen on maksutonta. Lisäksi ulkoilureitit, ladut ja uimarannat tuovat liikuntamahdollisuuksia jokaisen helsinkiläisen lähelle.

Liikuntaan aktivointi -palvelu järjestää lisäksi ohjattuja liikuntaryhmiä, joista lähiöliikuntaryhmät on suunnattu erityisesti korkean terveysriskin kohderyhmille tai matalan tulotason omaaville henkilöille. Monipuolisiin liikuntaryhmiin voi osallistua lunastamalla 20 euron lähiöliikuntapassin, joka on voimassa neljän kuukauden ajan. Lisäksi kaupunki tarjoaa maksutonta liikuntaneuvontaa ja liikuntainfoja sekä järjestää kesäisin maksutonta liikuntatoimintaa mm. puistojumppia eri puolilla Helsinkiä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että tällä hetkellä ei ole perusteltua laajentaa liikuntapalvelujen maksuttomuutta koskemaan omaishoitajia.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.03.2018 § 72

HEL 2018-000645 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän muutetusta ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Mari Rantasen ja 21 muun valtuutetun aloitteesta, jonka mukaan omaishoitajat voisivat käyttää Helsingin kaupungin liikuntapalveluja ilmaiseksi:

"Helsingissä oli tammikuussa 2018 sopimuksen tehneitä omaishoidon tukea saavia omaishoitajia yhteensä 3 204, joista alle 65-vuotiaiden hoitajia oli 1 755 ja yli 65-vuotiaiden hoitajia oli 1 449.

Sosiaali- ja terveystoimialalla toteutettava omaishoidon tuki koostuu hoidettavalle annettavista palveluista, omaishoitajille annettavasta hoitopalkkiosta sekä vapaista ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Omaishoitajien jaksamista tuetaan lakisääteisillä vapaapäivillä. Lakisääteiset vapaat voidaan järjestää lyhytaikaishoitona, osavuorokautisena hoitona, sijaisomaishoitona, päivätoimintana tai kotiin annettavana palveluna. Kaupunki järjestää palvelut omana toimintana, ostopalveluna tai palvelusetelillä. Sijaisomaishoitajan kuitenkin hankkii omaishoita- ja itse ja kotiin annettavaa palvelua on saatavana vain palvelusetelillä.

Muita omaishoitajan jaksamista tukevia palveluja ovat: päivätoiminta, omaishoidon toimintakeskusten palvelut (vertaistukiryhmiä ja muuta toimintaa), omaishoidon kotiavustajapalvelu (yli 65-vuotiaille), tuntilomitus (alle 65-vuotiaille), sähköinen hyvinvointi- ja terveystarkastus, harkinnanvarainen lyhytaikaishoito tai osavuorokautinen hoito.

Sosiaali- ja terveystoimialan eri puolella kaupunkia sijaitsevissa monipuolisissa palvelukeskuksissa (12 kpl) järjestetään osin kaikille avointa ohjattua toimintaa helsinkiläisille kotona asuville eläkeläisille ja työttömille. Palvelukeskuksissa toimii useita liikunta- ja harrasteryhmiä sekä vertaistukiryhmiä.

Omaishoidon tuen toimintakeskukset (4 kpl) järjestävät muun ryhmätöiminnan lisäksi esim. liikuntaryhmiä, joihin omaishoitaja voi osallistua yhdessä hoidettavan kanssa. Liikuntaa järjestetään myös omaishoitoperheiden esittämien toiveiden mukaan.

Sosiaali- ja terveystoimialalla on pitkät perinteet yhteistyöstä liikunta- palvelujen kanssa. Liikuntapalveluista on toteutettu liikuntaryhmiä, osallistuttu omaishoitajavalmennukseen sekä järjestetty muita liikunta-aiheisia tilaisuuksia.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalla tuetaan kaupunkilaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia, aktiivista kansalaisuutta ja sivistystä. Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa omalta osaltaan mm. kuntalaisten liikunnasta, liikuntapolitiikasta, liikunnan järjestämisestä ja liikuntapaikoista. Liikuntapalveluissa päätetään liikunnasta perittävistä maksuista.

Lautakunta katsoo, että omaishoitajien liikunnan vapaakortti voisi olla omaishoitoa ja omaishoitajan jaksamista tukeva elementti.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Liikunta on merkittävä terveyttä ja hyvinvointia edistävä tekijä. Omaishoitajien jaksamista tukevat mm. erilaiset liikkumisen mahdollisuudet sekä palvelut, jotka mahdollistavat omaishoitajille vapaapäivät."

Käsittely

13.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään siten, että lausunnossa esitetyt luvut omaishoitajien määrästä tarkastetaan ja korjataan teknisesti pöytäkirjalle, koska omaishoitajien osuuksien yhteenlaskettu määrä ei täsmää kokonaismäärän kanssa.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään: "Lautakunta katsoo, että omaishoitajien liikunnan vapaakortti voisi olla omaishoitoa ja omaishoitajan jaksamista tukeva elementti."

Kannattaja: jäsen Saku Etholen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Riikka Haahtela, vs. vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
riikka.haahtela(a)hel.fi